

Journal of Ganna Societies

ISSN: XXXX-XXXX (ONLINE)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (เมษายน - มิถุนายน 2566)

Vol 1 No.2 (April - June 2023)

Journal of Lanna Societies

Vol. 1 No. 2 (April - June 2023)

ISSN: xxxx-xxxx (Online)

Lanna, meanings *a million rice fields*, is a “melting pot of culture and crafts from many eras and ethnic groups”. Research pointed out that an Indianized state throughout the 13th and 18th centuries, ruled by different kings and dynasties.

Aims and Scope

Journal of Lanna Societies (JLS) is an international, double-blinded, peer-reviewed academic journal focusing on the Lanna region. JLS is published every three months in an online open access journal. The Journal publishes research articles and review articles in Education, Language, Art, Society, Culture, History, Ethnicity and Religion. Topics should be related to the Lanna region or its member countries according to Lanna, namely China, Laos, Myanmar, India and Thailand. JLS provides a platform for researchers, professionals, and graduate students to contribute innovative work. Articles must be written in Thai or English. Submitted manuscripts are evaluated by at least two independent reviewers in the relevant fields.

Section Policies

1. Research Articles
2. Academic Articles

Peer Review Process

Articles are subject to the double-blind peer-review process. No manuscript will be considered for publication if it is concurrently under consideration by another journal or press or if it has been published or is soon to be published elsewhere. Before being sent to an area specialist for review, on recommendation from our editorial board, the editor will make a decision as to the appropriateness of an article's general content and quality for publication in the journal.

The frequency of Issue: Four issues per year

- No. 1 January - March
- No. 2 April - June
- No. 3 July – September
- No. 4 October – December

Copyright

Journal of Lanna Societies

Email: lasojournal@gmail.com

Editor in Chief

Panya Sunanta

Editorial Board

Ven. Phramaha Kriangsak Indapanno	Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Phramaha Rungphet Sri-uthumporn	Research Scholar
Winit Phracharoen	Maejo University, Thailand
Sombut Kanbut	Maejo University, Thailand
Sutthikarn Sitthikul	Chiang Mai University, Thailand
Lin Heng	Benhuan Academy, Shenzhen, China

Editorials

The journal is published to promote academic skills, and disseminating works that are beneficial to the development of knowledge or application in the development of the country. This issue has scholars both inside and outside the university. An article was submitted for publication in a journal where the editor selected the article and sent it to at least 2 experts for screening. Check for accuracy in terms of content in order to have coverage according to academic and linguistic principles in every article.

In this issue, there are 4 articles that have been selected and published in the journal: 1) A Study of Methods of Teaching English Speaking to Pupils at The Buddhist Sunday School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2) The Participation of People in Solid Waste Management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province, 3) A Study of Knowledge, Understanding and Development Approaches of Local Leaders in The Succession Law: Case Study in Pa Daeng Subdistrict, Mueang Phrae District, Phrae Province, and 4) The development of English listening skills by the movie for Mathayomsuksa 2 Buddhakosai Witthaya School

Academic value of this journal article. It will be useful for those who are interested in studying and researching, to be used as references in research and academic work on behalf of the editorial team. Thank you to all stakeholders for your interest, and the working team of the journal who have worked with dedication, sacrifice, both physical strength and encouragement together until being able to successfully publish this journal with great order.

Panya Sunanta

Editor in Chief

Table of Contents

Contents	PP
Editorials	i
A Study of Methods of Teaching English Speaking to Pupils at The Buddhist Sunday School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University	1-8
<i>Nguyen Thi Thanh Phuong, Panya Sunanta</i>	
The Participation of People in Solid Waste Management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province	9-23
<i>Siriporn Intararujikool, Somjit Khonwong</i>	
A Study of Knowledge, Understanding and Development Approaches of Local Leaders in The Succession Law: Case Study in Pa Daeng Subdistrict, Mueang Phrae District, Phrae Province ...	24-31
<i>Supitchaya Kunka, Sukhum Kunka, Sorrasak Inthagun</i>	
The development of English listening skills by the movie for Mathayomsuksa 2 Buddhakosai Witthaya School	32-39
<i>Phra Noppon Pairat, Supot Kaewphaitoon</i>	

A Study of Methods of Teaching English Speaking to Pupils at The Buddhist Sunday School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Nguyen Thi Thanh Phuong¹, Panya Sunanta²

Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Email: panya.sun@mcu.ac.th

Received: Aug 6, 2023

Received in Revised: Oct 2, 2023

Accepted: Oct 2, 2023

Abstract

Objectives of the study include 1) to study the methods of teaching English speaking at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University; 2) to study the problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University; and 3) to suggest solutions for improving the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The research is a mixed method of qualitative and quantitative researches in nature. A questionnaire is used for collecting quantitative data from 20 teachers and in-depth interview is used for collecting qualitative data from 10 key informants. For analyzing quantitative data statistics including percentage, mean, and standard deviation (SD). Findings of the study are as follows:

1. From a study of the methods of teaching English speaking at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University it found that for the methods of teaching English speaking, the overall level is high with a value of 3.82, while considering each aspects the statement of daily conversation applied by teachers was high with a value of 4.90, the aspect of the method of round table discussion was moderate with a value of 3.20.

2. In respect of a study of the problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University it found that there were 8 problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University including 1) the time schedule is influenced much on teaching English speaking; 2) pupils have low ability in English pronunciation; 3) pupils have low ability in English speaking skills; 4) pupils have low ability in acquiring lesson; 5) it is very hard to teach English speaking skills to pupils in different English level; 6) it is very hard to teach English

speaking skills to pupils in different ages; 7) most of pupils pay less attention in class; and 8) language communication between teachers and pupils.

3. With regard a suggestion of solutions for improving the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University it revealed that there were 8 solutions for improving the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University including 1) the problem of time schedule should be set up appropriately; 2) pupils were required to practice pronunciation of the new words, test pronunciation every week before starting classes, play the game of pronunciation in class, and be evaluated by teacher and other pupils; 3) teachers and parents should collaborate to help pupils to have a good environment; 4) pupils with low innate ability should study hard; 5) teachers can prepare appropriated lessons for them; 6) the foundation should arrange pupils with the same age as much as possible in one classroom, and if there were many pupils with different ages, the teacher should test pupils' knowledge and arrange them according to the result of test; 7) the teacher should prepare lessons with some games and rewards, make fun in teaching, or telling a story before or after teaching; and 8) the foundation should provide a Thai assistant to help foreign teachers and the foreign teachers should learn Thai language to communicate with pupils as well.

Keywords: Teaching English, English speaking, pupil, the Buddhist Sunday school

Introduction

Buddhism is the national religion of Thailand and is observed by over ninety-five percent of the population. Thai people learn the teaching of the Buddha starting in primary school. According to the Thai tradition, every teenager's rite of passage to adulthood is to spend at least 1 rain season as a monk. One who ordains can learn many useful tools and gain knowledge of Tipitaka in both Pali and Thai languages. He practices meditation, learns to arrange flowers, organizes ceremonies, spread the Buddha's teaching (Dhamma) and other humbling activities such as alms collection and maintenance of the temple, etc. The purpose of learning and training is to cultivate the mind, to propagate the Buddha-dhamma to the whole nation and the world, especially effecting a harmonious society. Moreover, Thailand is well known for its traditional, architectural designs, and cultural heritages. Thus, besides spreading Buddha-dhamma teaching, Thai people also try to maintain and protect their traditional cultures.

Cultural traditions are customs and consuetude that our ancestor left for us. It is important that the next generation maintains and preserves them. Additionally, the next generation needs to foster and advance cultural traditions of their country to the world. Realizing the importance of education in growing nation and its contribution to developing wealth, improving civilization, and strengthening

democracy, the Thai Government has to continue to invest substantially to its education system. An educated person is the one who can bring his talent and knowledge to build a wealthy and strong nation. Therefore, the Thai government has created an opportunity for Thai citizens to attend classes, and more and more schools have been opened. In present-day, there are many schools, colleges, and universities in Thailand. Thai people try to learn to develop their country because of the globalization of the modern world. While the Thai people tend to adjust themselves to the modern world, they do not forget their traditional culture. Therefore, parallel with developing the nation, they also try to maintain and promote their traditional cultures, such as Thai traditional dances, traditional instruments and music, Thai boxing, customs, languages and religion. Thai people are very proud of their legacy. Thai's arts and cultures are very unique and distinct. Therefore, a foreigner can easily and decidedly identify the Thai's customs or objects upon encountering. In encouraging and preserving their traditions, customs, and arts, numerous classes and workshops have been established of interested learners. Particularly, these classes are on Sunday to encourage maximum participation. Moreover, the aim of this foundation is to apply on young generation because children or young generation are important seeds of the society, the one who can affect a better or worst society. To create conditions for them, many schools from primary to high schools, even universities, convene classes on Sunday to teach the cultures, arts and the useful knowledge that are normally not a major subject in the regular schools.

There are numerous schools, colleges, and universities in Thailand. A major and well-known Buddhist university is the Mahachulalongkornrajavidyalaya University, located at Lamsai, Wangnoi, Ayutthaya province. It was established in the 18th century. Mahachulalongkornrajavidyalaya University was established by King Chulalongkorn, Rama V the Great, in B.E. 2430 (C.E 1887) for the higher education of Buddhist monks, novices and laypeople, emphasizing Buddhist Studies. Over a thousand years ago, the world's first Buddhist University, the University of Nalanda, was founded in Northern India. Although the University of Nalanda no longer exists, the educational tradition continues, and presently persists at Mahachulalongkorn-rajavidyalaya University in Thailand. (Phra Suthithammanuwat: 8).

Language is a bridge that can lead to the success. A bridge can link to developing countries so that they can learn and develop their nation. Language plays an important role in the act of achieving this goal, especially common language. A kind of language that the Thai nation can share and learn many things from other countries. Moreover, in this globalization of time, English has obviously become the medium of communication around the world, both in local and global contexts. The realization of the importance of English performance. This necessity is also applicable to Thailand. In response to the demands for English skills, the Thai government has made consistent efforts to improve Thai learners' English performance throughout the history of English language teaching in Thailand (Attapol Khamkhien,

2010: 757). Realizing the importance of it the foundation of Buddhist Sunday School, MCU has established English classes for pupils for many years. Especially, the foundation focuses on speaking skills because it is the good way to help pupils to contact modern world easily.

After observing, the researcher endeavors to conduct this research to investigate and evaluate suitable methods to solve these problems that have been mentioned above. First of all, the research will study the theoretical background concerning the content of method of teaching English speaking. Further, the researcher will identify all problems faced by teachers. Finally, the researcher will investigate the suitable methods to solve problems and giving some suggestions to improve the teaching of English speaking. This topic will mainly be approached through and in-depth interview and questionnaire. Moreover, books, magazines, theses, newspapers, internet sources will also be reviewed with the interpretation and an application suitable to methods of teaching English to pupils at the Buddhist Sunday School at Mahachulalongkornrajavidyalaya university.

Objectives of the Study

- 1 . To study the methods of teaching English speaking at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- 2 . To study the problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- 3 . To suggest solutions which can improve the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Literature Review

English as an International Language

The two authors, Sharfifian (Farzad, S., 2009: 126). and Saraceni (Mario Saraceni, August 2009: 175–186) have mentioned on spreading of English to the global that thanks to the colonial and postcolonial expansion of English as well as the help of globalization, it is widely agreed that the sociolinguistic reality of this language has become far more complex than those of other languages in the world today. This changing reality, envisioned by 1599 minor poet, Samuel Daniel, who fantasized about English going to the “strange shores”, has led English to acquire the status of an international language, and, thus, prompted a paradigm shift in the field of Applied Linguistics and ELT.

In fact, about one hundred years ago many educated people learned and spoke French when they met people from other countries. Today, the worldwide growing interest in English, most people speak English when they meet foreigners. Therefore, it is necessary to stress the need for a new approach to English language learning and teaching. English, nowadays, becomes the international language. According to Wil (2015), there are more people who speak English as a second language than people

who speak English as a first language. There are many reasons that English speakers in most countries around the world and English becomes so popular. One of them is language of business. It is increasingly true as international trade expands every year. And another important reason is American culture such as movies, music and McDonald's has quickly spread throughout the world. It brings its own language to people all around the world.

English Speaking Skills

Speaking is generally thought to be the most important of the four skills. Indeed, one frustration commonly voiced by learners is that they have spent years studying English, but still they cannot speak it. Speaking is an "activity requiring the integration of many subsystems...all these factors combine to make speaking a second or foreign language a formidable task for language learners...yet for many people, speaking is seen as the central skill". (Kathleen M. and Savage, L., 1994: 6-7). Speaking skill is one of main four skills in learning a language. Speaking skills are the skills that give us the ability to communicate effectively. These skills allow the speaker to convey one's message in a passionate, thoughtful, and convincing manner. Speaking skills also help to assure that one will not be misunderstood by those who are listening. English is a language that was first spoken by a West Germanic in early medieval England and is now the language most widespread native language in the world. So, English speaking skills are key to communication. By considering what good speakers do, what speaking tasks can be used in class, and what specific needs learners report, teachers can help learners improve their speaking and overall oral competency. (Richard, W., 2009: 76).

Research Methodology

This study is a mixed method between a qualitative research and quantitative research in nature to study methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Due to the population of the study is less than 50 in number, hence, the researcher selects 20 teachers as the sample of the study by purposive sampling method. And selects 10 teachers who used to teach and are teaching English at the Buddhist Sunday School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University as key informants of the study.

Result

1. Information on gender of teachers is divided into 8 Buddhist monks, 4 Buddhist nuns, 2 lay Buddhist men, and 6 lay Buddhist women. The majority of teachers are at the age of 25 – 30 years old. There are 9 teachers speaking Thai, 5 teachers speaking Vietnamese, 3 teachers speaking Chinese, 2 teachers speaking Dzongkha, and 1 teacher speaking Khmer. There are 12 teachers having over 11 years of experience of learning English with 1 – 2 years of teaching's experiences and favorite subject of teaching English. Most of teachers like teaching English like speaking skill. Most of teachers have

finished Bachelor degree.

2. For a study of the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School and the problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School it indicates as follows: 1) The result of data analysis in the methods of teaching English speaking, the overall level is high ($\bar{x} = 3.82$). The most method that is applying much by teachers in this statement is daily conversation, the overall level is very high ($\bar{x} = 4.90$). It seems like there is no many teachers like to apply the method of round table discussion, the overall level is moderate ($\bar{x} = 3.20$). 2) The result of data analysis in problems encountered in teaching English speaking, the overall level is moderate ($\bar{x} = 3.45$). In this statement, the most problem that challenged teachers is pupils pay less attention in class, the overall level is very high ($\bar{x} = 4.55$). Most of teachers of this foundation are Thai. Therefore, language communication between teachers and pupils are not really happened, the overall level is moderate ($\bar{x} = 2.70$).

3. For the solutions for improving the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University it includes 1) the problem of time schedule should be set up appropriately; 2) pupils were required to practice pronunciation of the new words, test pronunciation every week before starting classes, play the game of pronunciation in class, and be evaluated by teacher and other pupils; 3) teachers and parents should collaborate to help pupils to have a good environment; 4) pupils with low innate ability should study hard; 5) teachers can prepare appropriated lessons for them; 6) the foundation should arrange pupils with the same age as much as possible in one classroom, and if there were many pupils with different ages, the teacher should test pupils' knowledge and arrange them according to the result of test; 7) the teacher should prepare lessons with some games and rewards, make fun in teaching, or telling a story before or after teaching; and 8) the foundation should provide a Thai assistant to help foreign teachers and the foreign teachers should learn Thai language to communicate with pupils as well.

Discussion

1. Information on gender of teachers is divided into 8 Buddhist monks, 4 Buddhist nuns, 2 lay Buddhist men, and 6 lay Buddhist women. The majority of teachers are at the age of 25 – 30 years old. There are 9 teachers speaking Thai, 5 teachers speaking Vietnamese, 3 teachers speaking Chinese, 2 teachers speaking Dzongkha, and 1 teacher speaking Khmer. There are 12 teachers having over 11 years of experience of learning English with 1 – 2 years of teaching's experiences and favorite subject of teaching English. Most of teachers like teaching English like speaking skill. Most of teachers have finished Bachelor degree. The result of the above data analysis is related to research works of Pranee Nanthaboo (Pranee Nanthaboo, 2012: 20). who investigated the effect of communicative activities to develop English speaking ability of students and Chau Tuyet Ngan (2013: 56). who conducted the

research paper entitled “The Application of Communicative Activities in English Speaking Classes of Grade 11th Students at Cao Lanh City High School” aimed to improve the effectiveness of applying communicative activities in English speaking to students.

2. For a study of the methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School and the problems concerning methods of teaching English speaking to pupils at the Buddhist Sunday School it indicates as follows: 1) the result of data analysis in the methods of teaching English speaking, the overall level is high ($\bar{x} = 3.82$). The most method that is applying much by teachers in this statement is daily conversation, the overall level is very high ($\bar{x} = 4.90$). It seems like there is no many teachers like to apply the method of round table discussion, the overall level is moderate ($\bar{x} = 3.20$); 2) the result of data analysis in problems encountered in teaching English speaking, the overall level is moderate ($\bar{x} = 3.45$). In this statement, the most problem that challenged teachers is pupils pay less attention in class, the overall level is very high ($\bar{x} = 4.55$). Most of teachers of this foundation are Thai. Therefore, language communication between teachers and pupils are not really happened, the overall level is moderate ($\bar{x} = 2.70$). The result of the above data analysis is related to research works of Henna Paakki (2013: 2). reasons for this were, for example, their previous education that had been too grammar oriented and theoretical, a late onset of learning, a fear of errors, a lack of practice and experience, and social pressure. Overall, the factors that create problems were instruction and input related, social and neurological. Accent was also an affecting factor: the standard models of English had a strong standing in the attitudes of the informants, and the Finnish and the Japanese accents of English were disliked. The informants with a higher education had stricter attitudes towards English accents. The difference between the two countries was that Finns were more aware of English accents and wanted to speak in a British accent more often. The Japanese had considerable difficulty with listening comprehension, which also affected speech.

Recommendations

The results of this study offered the first step into a wide variety of research in the area of methods of teaching English speaking, hence, the following are suggestions for a further study. 1. A study of the teachers' attitudes towards teaching English speaking in regard to first language background, age, and English language proficiency would be valuable. 2. An investigation of the reason and modern method applying to pupils in other schools. 3. A study of an initial exploration of potential connections between the previous use of methods with a special reference to the problems encountered, suitable solutions and the importance of English in the society.

Reference

Attapol Khamkhien, (2010). “Thai Learners’ English Pronunciation Competence: Lesson Learned from

Word Stress Assignment”, **Journal of Language Teaching and Research**, Vol. 1, No. 6, (November).

Chau Tuyet Ngan, (2013). “The Application of Communicative Activities in English Speaking Classes of Grade 11th Students at Cao Lanh City High School”, **Bachelor of Art Research Paper**, Ministry of Education and Training: Foreign Language, Dong Thap University.

Henna Paakki, (2012). “Difficulties in Speaking English and Perceptions of Accents: A Comparative Study of Finnish and Japanese Adult Learners of English”, **Master’s Degree Thesis**, English Language and Culture: Humanities, Eastern Finland.

Kathleen M. and Savage, L., (1994). **New Ways in Teaching Speaking**, Virginia: Bloomington.

Pranee Nanthaboo, (2012). “Using Communicative Activities to Develop English Speaking Ability of Matthayomsukasa Three Students”, **Master’s Degree Thesis**, Graduated School: Teaching English as a Foreign Language, Srinakhariwirot University.

Richard, W., (2009). **Communication Skills**, New York: Library of Congress Cataloging.

Wil, (2015). **(How English Became the Global Language**, (Online), Resource: <https://englishlive.ef.com/blog/english-in-the-real-world/english-became-global-language/>

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
ตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
The Participation of People in Solid Waste Management at Tamnaktham
Sub-District, Nongmuangkai District Phrae Province

สิริพร อินทรจุฑกุล¹, สมจิต ขอนวงศ์²

Siriporn Intararujikool¹, Somjit Khonwong²

องค์การบริหารส่วนตำหนักธรรม¹, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Tam Nak Tam Sub-district Administration¹,

Phrae Buddhist Collage, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Email: dekdoi2529@gmail.com

Received: Aug 9, 2023

Received in Revised: Oct 2, 2023

Accepted: Oct 2, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาตามแนวคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษากับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิจัยเชิงคุณภาพได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key information) จำนวน 8 ท่าน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique)

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.377) เพศ พบว่าปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนสมมติฐานที่ 2, 3, 4, 5 และ 6 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ และ ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในชุมชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐาน และมีแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักอปภิธานิธรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านลดการเกิดขยะ ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงาน และมีการประชุมวางแผนการบ่อย ๆ มีการทำกิจกรรมอย่างพร้อมเพรียงกัน ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดข้อบัญญัติเป็น แนวทางยึดถือปฏิบัติร่วมกันในการลดการเกิดขยะ ควรมียึดถือแนวทางการปฏิบัติของบรรพบุรุษ โดยให้ใช้ตะกร้าไม้ไผ่สานเวลาไปจ่ายตลาด ใช้ใบตองห่ออาหาร ปิ่นโตใส่อาหาร ซึ่งจะเป็นการลด การเกิดขยะตามแบบดั้งเดิม ด้านการคัดแยกขยะ ควรมีคณะทำงาน และมีการประชุมในการวางแผน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการคัดแยกขยะ ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมในการคัดแยกขยะในหมู่บ้าน การให้ความรู้ในการคัดแยกประเภทขยะที่ถูกรู้วิธี เช่น ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะย่อยสลาย ด้านการนำขยะมาใช้ใหม่ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของหมู่บ้าน ประชุมวางแผนการทำงานพร้อมเพรียงกัน ควรจัดอบรมให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดแยกนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำขยะ กลับมาทำสิ่งประดิษฐ์เป็น สิ่งของต่าง ๆ เช่น ของตกแต่งบ้าน ของเล่นสำหรับเด็ก เป็นต้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการ, ขยะมูลฝอย

Abstract

This research aims are: to study and compare the participation of people in solid waste management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province and study process of development of the participation of people in solid waste management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province. This research was using Mixed Methods Research, By Quantitative Research and Qualitative Research. The research studies with the participation of people in solid waste management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae, group of samples of these studies were 357 people who live in Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province. The research tool was a questionnaire and to analyze the data using the Statistical Package for Social Science (SPSS) research. To analyze the Frequency, percentage, Average (Mean) and Standard Deviation, compared by testing the hypothesis, by testing the values t-test and F-test, values by one way Analysis of variance (One Way ANOVA), and to in Depth Interview with a group of key information 8 persons and content analysis was presented in a descriptive form.

The findings of this studies found that: The opinion of people on the participation of people in solid waste management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae overall at a high level ($\bar{X}$ = 3.75, S.D. = 0.377) In case sex is rejecting hypothesis and another are age education career income and living time in community are not different, therefore rejected the hypothesis. And guideline that process for development of participation of people in solid waste management at Tamnaktham Sub-district, Nongmuangkai District Phrae Province for reduction waste, should appoint committee and have meeting as usual to do activity, should manage the rule for participation in waste reduction. Should follow ancestor's action by bamboo basket when they went to shopping, use banana leaf

cover food and food carrier can reduce waste. The waste separation should have committee and meeting of people about specify for waste separation, support waste separation project in village and knowledge about waste ex. General waste, recycle, dangerous waste, disintegrate waste. The reuse should have committee and meeting for planning, train basic for reuse and bring waste to reuse to many kinds of innovation ex. Decoration and child's toy etc.

Keywords: Participation, Management, solid waste

บทนำ

เนื่องจากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม และการเพิ่มขึ้นของ จำนวนประชากรเป็นเหตุให้ หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นไม่สามารถดูแลและ ให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง เช่น ที่อยู่อาศัยและการสุขาภิบาล พื้นที่การเกษตร ที่อยู่อาศัยโดยรอบก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการบริโภค อาหารและวัตถุดิบต่าง ๆ ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมเร่งการผลิต เครื่องอุปโภคบริโภคให้มากขึ้น เพื่อตอบสนอง ความต้องการของประชาชน จึงเป็นสาเหตุให้เกิดเศษสิ่งของเหลือจากการใช้ ได้แก่ พลาสติก โฟม กระป๋อง ภาชนะบรรจุ อาหารมีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย ซึ่งผลพวงเหล่านี้ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมากส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่องและนับเป็นปัญหาสำคัญอย่างมากของชุมชนที่ต้องได้รับการจัดการและแก้ไข (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548 : 21) และในชีวิตประจำวันของมนุษย์เรามีของ ที่หมดประโยชน์ใช้สอย หมดคุณภาพหรือชำรุดแตกหักมากมาย สิ่งของทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นวัสดุชิ้นเล็ก ๆ เช่น เศษกระดาษ เศษอาหาร เศษผ้า แก้วแตก หลอดไฟที่เสียแล้วหรือวัสดุชิ้นใหญ่ ๆ เช่น โต๊ะเก้าอี้ที่ชำรุด หักพัง พัดลม หรือตู้เย็นที่เสียใช้การไม่ได้ เรียกว่า ขยะมูลฝอยทั้งสิ้น เราพบขยะมูลฝอยได้ตามบ้านเรือนที่พักอาศัย ร้านค้า ตลาด โรงเรียน โรงพยาบาล ตามท้องถนนและในแม่น้ำลำคลองทั่วไป ขยะมูลฝอยเหล่านี้ถ้าทิ้งกระจายไม่เป็นที่ เป็นทาง จะทำให้บ้านเมืองสกปรกไม่เป็นระเบียบ ขยะมูลฝอยที่บูดเน่านอกจากจะส่งกลิ่นเหม็น รบกวนผู้ที่อยู่ในบริเวณ ใกล้เคียงยังเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคต่าง ๆ อีกด้วย

ปัจจุบันคนไทยกว่า 60 ล้านคนสามารถสร้างขยะได้มากถึง 14 ล้านคนต่อปี แต่ความสามารถในการจัดเก็บขยะ กลับไม่ถึงร้อยละ 70 ของขยะที่เกิดขึ้น จึงทำให้เกิดปริมาณ มูลฝอยตกค้างตามสถานที่ต่าง ๆ หรือมีการนำไปกำจัดโดย วิธีกองบนพื้นซึ่งไม่ถูกต้องตาม หลักสุขาภิบาลก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอย กลางแจ้ง ทำให้เกิดควันและสารมลพิษทางอากาศ น้ำเสียเกิดจากการทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลองทำให้ เกิดมลพิษ ทางน้ำ และน้ำเสียที่เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้น เมื่อฝนตกจะเกิดน้ำเสีย ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำ ทำให้เกิดมลภาวะ หรือมลพิษทางน้ำ แหล่งพาหนะนำโรคจากมูลฝอยตกค้างบนพื้นจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์หนูและแมลงวัน ซึ่งเป็นพาหนะ นำโรคติดต่อทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เหตุรำคาญและความไม่น่าดู จากการเก็บขยะมูลฝอยไม่ หมดทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน เป็นต้น

การถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ มีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะ องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน ด้านการลดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล รวม ทั้งการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย เช่น การบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และระบายน้ำ การปรับแหล่งชุมชนแออัดและ การจัดการที่อยู่อาศัย การรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล

และน้ำเสีย การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพสาธารณะอื่น ๆ เป็นต้น (พระราชกฤษฎีกาเบกษา เล่มที่ 119, 2557) กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติที่ได้กล่าวมาแล้ว ในช่วงต้นนั้น แต่การดำเนินการตามภาระกิจการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีได้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะยังติดกับปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน เช่น ปัญหาที่เกิดจากความเจริญทางสังคมขยายตัวเข้ามามีการใช้วัสดุที่ผลิตจากสารสังเคราะห์ขึ้นเพื่อตอบสนองความสะดวกสบาย ซึ่งเศษวัสดุเหล่านั้นเมื่อใช้เสร็จก็กลายเป็นของเหลือใช้จะถูกทิ้งในรูปขยะมูลฝอยที่นับวันจะเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาจากการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธีก่อให้เกิดมลพิษสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ เชื้อโรค ปัญหาขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัญหาขาดการจัดการอย่างเป็นระบบและรูปธรรม ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางด้านสาธารณสุขซึ่งไม่เน้นด้านการจัดการขยะแต่เน้นด้านการบริการทางด้านสุขภาพและสวัสดิการของประชาชน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2545 : 19)

การปลูกฝังจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการคัดแยกขยะตามประเภท การนำขยะสะอาดมาสร้างสิ่งประดิษฐ์ การนำขยะเปียก มาทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ลดปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ การเลือกใช้วัสดุที่ย่อยสลายง่าย และการทิ้งขยะให้ถูกที่ เป็นต้น ชุมชนจึงต้องมีการสร้างข้อตกลงหรือสัญญาประชาคมของชุมชนทุกท้องถิ่น ทุกหมู่บ้านในการปฏิบัติการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอย ให้เป็นแนวทางเดียวกัน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม ตั้งอยู่ที่เลขที่ 252 หมู่ที่ 2 ตำบลตำหนักธรรมอำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จัดอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางมีหน้าที่พัฒนา ตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยจัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน มีพื้นที่รับผิดชอบ 11.125 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,955 ไร่ แบ่งเป็นที่อยู่อาศัย 2.875 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,797 ไร่ มีจำนวนประชากร 3,363 คน แยกเป็นเพศชาย 1,592 คน เพศหญิง 1,771 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,179 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม, 2556)

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการอุปโภค บริโภค และที่อยู่อาศัย ผลกระทบของความเจริญที่เกิดขึ้น คือ การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะและสิ่งของเหลือใช้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค และขยะบางชนิดเป็นอันตรายและปนเปื้อนในแหล่งน้ำ ดิน อากาศ และอาหาร ทำให้หมู่บ้านเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่าง ๆ อีกทั้งส่งกลิ่นเหม็นสร้างความรำคาญและขยะเหล่านี้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะหมู่บ้านไม่มีระบบการจัดการขยะที่ถูกต้องเหมาะสมและขาดกระบวนการบริหารและการลด การเกิดขยะที่ถูกต้องการกำจัดขยะให้ได้ผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดแยกวัสดุจากขยะมูลฝอย ก่อนที่จะนำไปกำจัดในขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นขั้นตอน ที่สำคัญในการจัดการกับขยะ เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดด้วย ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุที่แยกออกมานั้น ไปจำหน่ายได้ด้วย ซึ่งวิธีการคัดแยกขยะที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การคัดแยกจากแหล่งกำเนิดของขยะนั่นเอง เพราะทำได้ง่ายค่าใช้จ่ายน้อยเพียงให้แต่ละบ้านจัดภาชนะรองรับแยกกันไว้แต่ละส่วน ซึ่งนอกจากจะเป็นการกำจัดขยะโดยตรงแล้วยังเป็น

การฝึกหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การทิ้งขยะของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมให้เป็นที่เป็นทางอีกด้วย (ปริดา แยมเจริญ, 2551 : 76-77)

ดังนั้น หลักธรรมอุปทานิยธรรม “ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญอย่างเดียว เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์ และเกิดความสามัคคีในสังคม” เป็นหลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย แต่กลับเสริมให้เจริญเพียงส่วนเดียว สามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมู่ชนและผู้บริหารบ้านเมือง และพระภิกษุสงฆ์ ดังนี้คือ อุปทานิยธรรม สำหรับหมู่ชนและการบริหารบ้านเมือง เป็นหลักในการปกครอง โดยปฏิบัติตามหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว มี 7 ประการ คือ

- 1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เป็นการประชุมพบปะปรึกษาหารือกิจการงานต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและหาแนวทางแก้ไขปัญหามาต่าง ๆ ร่วมกันโดยสม่ำเสมอ
- 2) พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุมและทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการประชุมและการทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน หรือพร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง
- 3) ไม่บัญญัติ หรือลบล้างข้อบัญญัติต่าง ๆ เป็นการไม่เพิกถอน ไม่เพิ่มเติม ไม่ละเมิดหรือวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติไว้ และไม่เหยียบย่ำลบล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติ ไว้แล้ว ถือปฏิบัติมันอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมนุญ
- 4) ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ยาวนาน ดังนั้นเราต้องให้เกียรติให้ความเคารพนับถือ และรับฟังความคิดเห็นของท่านในฐานะที่เป็นผู้รู้และประสบการณ์มาก
- 5) ไม่ข่มเหงสตรี เป็นการให้เกียรติและคุ้มครองสตรี มิให้มีการกดขี่ข่มเหงรังแก
- 6) เคารพบูชาสักการะเจดีย์ คือการให้ความเคารพ ศาสนสถาน ปุณนิยสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติ อันเป็นเครื่องเตือนความจำ ปลุกเร้าให้เราทำความดี และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานที่สำคัญเหล่านั้นตามประเพณีที่ดั่งมา
- 7) ให้การอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่าง ทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก (ประสิทธิ์ จันรัตน์, 2549 : 3)

ในด้านการกำจัดขยะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม มีรูปแบบการจัดการขยะโดยวิธีการฝังกลบจำนวน 2 บ่อ แต่ก็ยังไม่เพียงพอเพราะขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก กอปรกับความมั่งคั่งของประชากรในตำบลในเรื่องการทิ้งขยะ และไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ประชาชนส่วนใหญ่ นำขยะมาเทกองรวมกันไว้ริมทางเดิน ที่ดินว่างเปล่า หรือที่สาธารณะ ทำให้ขยะส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนต่อผู้ที่อยู่อาศัย ในหมู่บ้าน ช่วงฤดูฝนประชากรในหมู่บ้านนำขยะไว้หน้าบ้านเวลา ฝนตกก็จะทำให้ น้ำไหลลงท่อระบายน้ำ และแม่น้ำลำคลอง จากปัญหาของขยะจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและได้วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และพยายามสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บขนขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะ และการสร้างจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่หมู่บ้านในตำบลตำหนักธรรม ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมเป็นหลัก เริ่มจากการทิ้งขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการสร้าง ความเข้าใจให้กับหมู่บ้าน ซึ่งถือว่าประชากรในหมู่บ้านเป็นคนสร้างขยะ และควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยมีการคัดแยกขยะก่อนที่จะทิ้ง เพื่อลดปริมาณขยะและพื้นที่จัดเก็บ

เป็นการสร้างสุขลักษณะนิสัยการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย และเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักการบริหารนิยธรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จำนวน 3,363 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน โดยการคำนวณใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิจัยเชิงคุณภาพได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทและประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมใน การวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 196 คน มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 87 คน มีระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) มีจำนวน 151 คน มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 110 คน มีรายได้ระหว่าง 1,000 - 5,000 บาท จำนวน 154 คน และอาศัยอยู่มากกว่า 41 ปี จำนวน 228 คน

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.377) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดแยกขยะ ด้านการลดการเกิดขยะ และด้านการนำขยะมาใช้ใหม่ เรียงตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน 6 สมมติฐาน มีสมมติฐานที่ 1 และ 4 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ เพศ พบว่าปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนสมมติฐานที่ 2, 3, 4, 5 และ 6 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ และ ระยะเวลาที่อาศัย อยู่ในชุมชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐาน

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ดังนี้

1) ด้านการลดการเกิดขยะ พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การใช้หลักการบริหารนิยธรรม มาใช้ในการลดการเกิดขยะ เพราะต้องมีการหมั่นประชุมทำกิจกรรมอย่างพร้อมเพียงกัน มีข้อบัญญัติเป็นแนวทางยึดถือทุกภาคส่วน ต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการประชุม การประชุมถือเป็นข้อสำคัญในการชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน หากประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจ และร่วมมือกันรักษานขนบธรรมเนียมอันดีงามขององค์การ การยึดมั่นในประเพณีอันดีงามของบรรพบุรุษ ซึ่งจะมีการกำจัดขยะตามแบบวิถีดั้งเดิมก็จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมการแก้ไขปัญหาผลกระทบ อันเนื่องจากการจัดการขยะในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักสุขาภิบาล สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนต่าง ๆ การจัดการขยะถ้าทุกคนยึดถือขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของชุมชนเป็นสิ่งที่ดี เช่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรักษาขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ก็จะนำไปสู่การปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง รวมถึงการรักษางานหมู่บ้านและชุมชนของตนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ดี นำไปสู่การปฏิบัติตนที่ถูกต้อง รักและหวงแหนหมู่บ้านและชุมชนของตน และ หลักธรรมที่ว่า อปทานิยธรรม สามารถนำมาใช้ในหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ อย่างในข้อนี้เป็นการประชุมเพื่อหาข้อสรุปและกติกาต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานจะกำหนดเป็นมาตรการต่าง ๆ มาใช้และจะประชุมกันบ่อย ๆ เพื่อที่จะต้องมีการวัดผลประเมินผล บ่งบอกถึงความเข้มแข็งของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ เป็นการแสดงออกถึงความสมัครสามัคคี ถ้าการนำหลักปฏิบัติหรือกติกาที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้น เป็นไปในทางเดียวกัน

หลักการบริหารนิยธรรม นั้นเป็นหลักการบริการและจัดการของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ อย่างในข้อนี้เป็นการประชุมเพื่อหาข้อสรุปและกติกาต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานจะกำหนดเป็นมาตรการต่าง ๆ มาใช้และจะประชุมกันบ่อย ๆ

เพื่อที่จะต้องมีการวัดผลประเมินผลในหลักการดำเนินต่อไป การประชุมและเลิกประชุมที่พร้อมเพียงเป็นการบ่งบอกถึงความเข้มแข็งของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ เป็นการแสดงออกถึงความสมัครสามัคคี ก็จะเป็นการทำงานต่อการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี

2) ด้านการคัดแยกขยะ พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การใช้หลักการบริหารนิยธรรม ในข้อเมื่อประชุมกันพร้อมเพรียงกันประชุมร่วมกันทุกคนก็ได้แสดงความคิดเห็นจะมีความภาคภูมิใจและใส่ใจในงานที่จะทำร่วมกัน การทำงานร่วมกันทำให้เกิดความรัก ความสามัคคีเกิดการช่วยเหลือกันและกัน การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีการกำหนดแนวทาง และทิศทางการดำเนินงาน เพื่อการทำงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ เป็นไปในแนวทางเดียวกันต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกัน การแสดงความคิดเห็นถือเป็นสิ่งสำคัญในการประชุม หากประชาชนในท้องถิ่นมีการประชุมร่วมกัน ความคิด ความเข้าใจ ก็จะตรงกัน นำไปสู่การปฏิบัติที่ตรงกัน ถ้าหากประชาชนได้รับข่าวสารจากการประชุมและเลิกประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน ข่าวสารที่ได้รับจากการประชุมก็จะตรงกัน ความสามัคคีในการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน โดยเฉพาะด้านการ คัดแยกขยะ ก็จะมีประสิทธิภาพ การประชุมอย่างพร้อมเพรียงกัน แสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียว ในหมู่คณะ จะทำการสิ่งใดก็จะสำเร็จลุล่วงด้วยดี เช่น หากมีการประชุมเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย ในชุมชนจะมีข้อเสนอแนะในหลาย ๆ ความคิดเห็น และมีข้อตกลงกันจากที่ประชุม ทำให้การ ดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเห็นพ้องต้องกัน

การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีการกำหนดแนวทาง และทิศทางการดำเนินงาน เพื่อการทำงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกัน การแสดงความคิดเห็นถือเป็น สิ่งสำคัญในการประชุม การเคารพยำเกรงผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการรับฟังคำตักเตือน การให้ความเคารพผู้อาวุโส หรือการให้ความเกรงใจ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันในสังคมก็มีความสุข ซึ่งนำไปสู่ผลของการจัดการขยะด้วยเช่นกัน ผู้ใหญ่ หรือผู้นำชุมชนให้นโยบายในการจัดการขยะมูลฝอย ก็ควรที่จะปฏิบัติตามควรให้ความเกรงใจ และควรปฏิบัติตามด้วย หากผู้นำเป็นต้นแบบที่ดีผู้ร่วมปฏิบัติงานย่อมนำไปเป็นแบบอย่างด้วย การเคารพยำเกรงผู้ที่อยู่ในฐานะผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส หรือการให้ความเกรงใจ เป็นสิ่งที่ควรกระทำ คนในชุมชน การบำรุงรักษาดูแลทำความสะอาดก็เป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วม ในการกำจัดขยะ การเคารพบูชาศาสนสถาน เช่น วัด โบสถ์ วิหาร เป็นต้น ซึ่งเราควรแสดงความเคารพด้วยการทำนุบำรุงให้สะอาด สวยงาม นำเคารพบูชา เพราะถือเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ ในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ประชุมของชุมชน

หลักการบริหารนิยธรรมเป็นการนำมาใช้กับทุกคน องค์การ ปลูกฝังความคิดและสร้างสรรค์ จรรโลงนำหลักปฏิบัติ กติกาต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป และต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารซึ่งอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชา จะทำ จะพูด หรือแม้จะคิดเองไม่ได้ ต้องไม่ทำให้ผู้บริหารต้องลำบากใจ หลักการอยู่ร่วมกัน ต้องใช้หลักเมตตาธรรม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปันสนับสนุนส่งเสริมเป็น การให้เกียรติซึ่งกันและกัน จะเกิดความสุขในชุมชนและสังคมต่อไป การนับถือพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมใจของคนในชุมชน การร่วมแรงร่วมใจในการทำนุบำรุงศาสนา โดยการสามัคคีกัน ในการทำบุญ ทำความสะอาดวัดวาอาราม และรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม จะทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นมีความสุข และสบายใจ

3) ด้านการนำขยะมาใช้ใหม่ พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ปัญหาการจัดการขยะ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องช่วยกันแก้ไข การให้เกียรติซึ่งกันและกันจะทำให้เกิดสังคมที่ร่มเย็น ทุกคนอยู่อย่างมีความสุข ความสุขจะนำพา การให้เกียรติกัน เคารพเชื่อฟัง และอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ การจัดการขยะควรเริ่มจากครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้น ในการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ สังคมก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ความสามัคคีก็จะเกิดขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวก็ดีด้วย เช่น ด้านการนำขยะมาใช้ใหม่ หากคนในครอบครัวเริ่มที่จะนำขยะมาใช้ใหม่ เมื่อเกิดผลดี ก็จะมีการขยายออกไปเป็นชุมชน หมู่บ้าน ครอบครัว เป็นสังคมแรกและขยายไปสู่สังคมอื่น ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้น ในการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เมื่อคนในครอบครัวมีความสุข ความสามัคคีก็จะเกิดขึ้น การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผลดี และประสบความสำเร็จ และการอำนวยความสะดวกแก่คนในองค์การ ผู้นำชุมชน ควรเป็นหลักในการอำนวยความสะดวกกับคนในชุมชน เมื่อในชุมชนจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อชุมชน ก็ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ สถานที่ หรือคนส่วนใหญ่ในชุมชนต้องการ หากมีความพร้อมแล้วการดำเนินงานก็จะสำเร็จ ชุมชนก็มีการพัฒนา การอำนวยความสะดวกแก่คนในองค์การในด้านการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ที่มีส่วนในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนควรให้ความสะดวกกับคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย ถึงขยะที่เพียงพอต่อความต้องการ สถานที่และการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบ ผู้ที่มีส่วนในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนควรให้ความสะดวกกับคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการให้ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย ถึงขยะที่เพียงพอต่อความต้องการ สถานที่และการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบและการบริการต่าง ๆ ชุมชนต้องการเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้หลักอุปถัมภ์ธรรมมาเป็นแนวทางในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกคนมีส่วนร่วมได้เข้าใจถึงความถูกต้องอย่างจริงจัง ไม่ละทิ้งหน้าที่เอาใจใส่ดูแลสม่ำเสมอ เพราะเรื่องขยะเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการบริหารเป็นอย่างมาก การให้เกียรติกันจะทำให้เกิดสังคมที่ร่มเย็นทุกคนอยู่อย่างมีความสุข ความสุขจะนำพาการให้เกียรติกัน เคารพเชื่อฟัง และอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและสังคมก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เมื่อคนในสังคมมีความสุข ความสามัคคีก็จะเกิดขึ้น การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนก็ประสบความสำเร็จ และการอำนวยความสะดวกแก่คนในองค์การ ถือเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะผู้นำชุมชน ควรให้ความสะดวกกับคนในชุมชน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนงบประมาณ สถานที่ หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ และในด้านการจัดการขยะมูลฝอย ควรให้ความสะดวกกับคนในชุมชน เช่นด้านการให้ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย ถึงขยะที่เพียงพอต่อความต้องการ สถานที่และการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบ เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ด้านการคัดแยกขยะ ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ อยู่ในลำดับสูงที่สุด ผลการวิจัยและปัจจัยส่วนบุคคล มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการลดการเกิดขยะ ในข้อที่ว่า ท่านมีส่วนร่วมรับรู้เป็นอย่างดีในการช่วยกันลดขยะกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.685) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลตำหนักธรรมให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี ในการจัดการขยะชุมชน เข้าใจถึงผลกระทบด้านสุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่และรวมถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รามิล พัฒนมงคลเชษฐ์ (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานหรือการปกครองส่วนท้องถิ่น ในหลาย ๆ พื้นที่ ที่อาจมีหรือความแตกต่างกันในบริบท แต่ผลการศึกษาได้ข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีอายุมาก ส่วนใหญ่เป็นที่บรรลุนิติภาวะ มีวิญญู และวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ ที่สามารถตัดสินใจเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ประกอบกับการเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นมานาน (ส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี) ทำให้มีความคุ้นเคย มีความรักในท้องถิ่น ต้องการเห็นถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงภายในท้องถิ่นของตน จนเกิดเป็นความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างมาก นอกจากนี้ บุคคลที่มีอายุมากจะมีความพร้อมเพื่อการมีส่วนร่วมในทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ สติปัญญา และการรับรู้ ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น เพื่อร่วมในการรับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพร แก้วสุกใส, 2549 : 101-106) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒองค์รักษ์” ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเฉลี่ยในช่วงปิดภาคเรียนเท่ากับ 1,376.66 กิโลกรัมต่อวัน ส่วนในช่วงเปิดภาคเรียนปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเฉลี่ยในช่วงวันทำการ 7,946.66 กิโลกรัมต่อวัน หรือมีปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องจัดการสูงสุดวันละประมาณ 8 ตันต่อวัน คิดเป็นอัตราการผลิตขยะมูลฝอยเฉลี่ย 1.3 กิโลกรัมต่อคนต่อวันโดยองค์ประกอบขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากที่สุด ได้แก่ เศษผักผลไม้/เศษอาหาร ช่วงปิดเทอม พบเป็นร้อยละ 30.91 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมดและช่วงเปิดเทอมพบเป็นร้อยละ 46.65 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด องค์ประกอบขยะมูลฝอยที่มีปริมาณรองลงมาใน 4 อันดับแรก ได้แก่ พลาสติก กระดาษ โฟม และผ้า ส่วนระบบการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอย 2 ประเภท สำหรับขยะเปียกและขยะแห้ง การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอยใช้รถยนต์บรรทุกขยะแบบอัดท้ายของมหาวิทยาลัย ขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัด ณ สถานที่ เทกองและ ฝังกลบขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก ประชากร ร้อยละ 80.30 มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาพฤติกรรม ในการจัดการขยะมูลฝอยควรมีการสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดี ที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยมีแนวทางในการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งลงภาชนะ 4 ประเภท คือ ขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล ขยะอันตรายและขยะทั่วไป ภาชนะรองรับมีข้อความตามประเภทและสัญลักษณ์อย่างชัดเจน มีการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ตามประเภทของขยะ แยกขยะอันตรายและมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการลดและการแยกขยะมูลฝอย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรดี คงตัน (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขต มินบุรีกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และ

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี ส่วนพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะ อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการนำกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกประเภทขยะอยู่ในระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม ได้แก่ ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมดีกว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะคือ ระดับการศึกษาและจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกประเภทขยะ คือ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ไม่มีปัจจัยส่วนบุคคลใด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยกระตุ้นที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยส่วนปัจจัยกระตุ้นอื่น ๆ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม

2) จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการคัดแยกขยะในข้อที่ว่า ท่านให้ความร่วมมือในการทิ้งเศษแก้วที่แตกโดยการห่อกระดาษแข็งก่อนทิ้งลงในถังขยะ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.681) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลตำหนักธรรมมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา เปียสวน (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตัวของแม่บ้านเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการคัดแยกมูลฝอยของกลุ่มแม่บ้านในเขตเทศบาลนครกรุงเทพมหานครมีการแยกประเภทมูลฝอย โดยการแยกมูลฝอยเศษอาหารด้วยการใส่ถุงพลาสติก และมูลฝอยอื่น ๆ ใส่ถึงถังร้อยละ 33.40 แยกประเภทถึงที่เก็บมูลฝอยเป็นถึงมูลฝอยสดและถึงมูลฝอยแห้ง ร้อยละ 25.90 สำหรับแม่บ้านที่แยกมูลฝอยออกเป็นมูลฝอยสด มูลฝอยแห้ง และมูลฝอยอันตราย มีร้อยละ 1.90 แต่แม่บ้านที่ยังไม่ได้แยกประเภทมูลฝอย ยังคงมีสูงร้อยละ 36.60 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชีพ ศิริ (2549) ได้ศึกษาการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลบ้านกาดอำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดเขมรใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปริมาณขยะในเขตเทศบาลตำบลบ้านกาดส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากสถานประกอบการพาณิชย์โดยเฉพาะขยะประเภทพลาสติก ประชาชนมีการคัดแยกขยะภายในครัวเรือนก่อนทิ้ง โดยแบ่งขยะเป็น 2 ประเภท คือขยะเปียก และขยะแห้ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกประเภทขยะอยู่ในระดับน้อย ซึ่งทำให้สภาพการณ์ขยะโดยรวมยังไม่สามารถลดปริมาณลงได้ และการบริหารจัดการขยะของเทศบาลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเพื่อให้การจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านกาดเกิดประสิทธิภาพ จึงต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะร่วมกับเทศบาลเพื่อเป็นพื้นฐานของการแก้ไขปัญหาขยะและลดปริมาณขยะที่มีประสิทธิภาพต่อไป ผลการศึกษานี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะภายในพื้นที่และอาจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

3) จากการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่

จังหวัดแพร่ ด้านการนำขยะมาใช้ใหม่ ในข้อที่ว่า ท่านให้ความร่วมมือในการนำวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่มาใช้ได้อีก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.812) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ หรือเพื่อจำหน่าย นอกจากจะประหยัดแล้วยังสามารถสร้างรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติพงษ์ ศรีสว่าง (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำกลับมาใช้ใหม่ของขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ผลการศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่มีการคัดแยกองค์ประกอบทิ้งรวมลงในถังที่ตั้งไว้เป็นจุด ๆ มีรถเก็บขยะมูลฝอย การกำจัดในขั้นสุดท้ายใช้วิธีฝังกลบ องค์ประกอบของขยะมูลฝอยที่มีมาก 5 อันดับแรก คือ เศษอาหารร้อยละ 56.29 พลาสติก ร้อยละ 16.09 กระดาษร้อยละ 10.93 แก้วร้อยละ 5.26 และเศษไม้/ใบไม้ ร้อยละ 3.45 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพโครงการแยกขยะมูลฝอย พบว่า ในกลุ่มหอพักบุคลากรมีอัตราการนำกลับคืนสูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนการวิเคราะห์ทางการเงินของขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ประมาณรายได้จากการขายขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ในช่วงที่ดำเนินโครงการ คือ 858 บาท และผลการทดสอบแนวทางการวางถังแยกขยะมูลฝอยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในกรณีของการแยกพลาสติกในกลุ่มหอพักบุคลากร

4) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย นวลเพ็ญ (2549) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดในภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับ 0.05 ในปัจจัยเพศ อายุ และการศึกษาของประชาชนที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับด้านการปฏิบัติด้านผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ เพศ ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนริมคลองพระโขง การรู้จักธนาคารขยะชุมชนและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

5) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย นวลเพ็ญ (2549) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดในภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับ 0.05 ในปัจจัยเพศ อายุ และการศึกษาของประชาชนที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับด้านการปฏิบัติด้านผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ เพศ ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนริมคลองพระโขง การรู้จักธนาคารขยะชุมชนและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

6) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี

ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาบแก้ว ปัญญาไทย (2554) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและมีจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการขยะในระดับสูง ชุมชนสามารถคัดแยกขยะ การนำขยะไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับสูง พฤติกรรมการกำจัดขยะภายในครัวเรือนของชุมชน พบว่า มีการคัดแยกขยะ มีการกำชับสมาชิกในครอบครัวคัดแยกขยะก่อนทิ้งขยะเปียกจะบรรจุทิ้งลงถังเทศบาล ขยะแ่งบางส่วนนำไปกำจัดโดยการเผา ขยะรีไซเคิลเก็บรวบรวมไว้เพื่อขาย บางส่วนนำกลับมาใช้ใหม่ พฤติกรรมการกำจัดขยะภายในครัวเรือนอย่างถูกต้องอยู่ในระดับสูง และความรู้ความเข้าใจของชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์กับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จิตสำนึกของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า เหตุผลสำคัญที่ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการขยะกับทางเทศบาล เพื่อเป็นการทำให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่ มีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นการลดปัญหาสิ่งแวดล้อม และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

7) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมาน อาษาธัฐ (2550) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง อำเภอปอทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน และประชาชนที่รับรู้ข้อมูล ข่าวสารมาก มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารน้อย สำหรับสภาพปัญหาขยะของชุมชน ได้แก่ ชุมชนไม่มีการคัดแยกขยะชุมชนขาดความรู้ในการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และขาดการรับทราบข้อมูล ข่าวสารด้านการให้บริการจัดการด้านขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง สำหรับโครงการนำร่อง เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชนที่จัดทำขึ้น มีผลทำให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการขยะมูลฝอย และการคัดแยกขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ตลอดจนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ในเรื่องการทิ้งขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรดี คงตัน (2548) ได้ศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตมีนบุรีกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี ส่วนพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะอยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการนำกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกประเภทขยะอยู่ในระดับดี ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม ได้แก่ ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่

จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมดีกว่าประชาชนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะคือ ระดับการศึกษาและจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัด แยกประเภทขยะ คือ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ไม่มีปัจจัยส่วนบุคคลใดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนปัจจัยกระตุ้นที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยส่วนปัจจัยกระตุ้นอื่นๆ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม

9) จากการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ จันทวัฒนา และคณะ (2551) ได้ศึกษา การจัดการการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทิ้งขยะของครัวเรือน “กรณีศึกษาหมู่บ้านอาคเนย์นิเวศน์” ในเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ประชากรในหมู่บ้านอาคเนย์นิเวศน์ มีความรู้ความเข้าใจในประเภทและการแยกขยะมูลฝอยมากขึ้น อีกทั้งจากการประเมินและการวัดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจริงที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บจากหมู่บ้านอาคเนย์นิเวศน์ มีน้ำหนักลดลง เฉลี่ยร้อยละ 15 - 20 แสดงว่า พฤติกรรมการทิ้งขยะของประชาชนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงหลังจากมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ประชากรในหมู่บ้านอาคเนย์นิเวศน์ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าการจัดการเป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการแยกขยะของครัวเรือนอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรด้านการจัดการขยะมูลฝอยใหม่ โดยแบ่งการทำงาน แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ อย่างชัดเจน
2. ควรเพิ่มอัตราพนักงานเก็บขยะ เพื่อให้เหมาะสมกับปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น
3. ควรจัดเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน และมีความเหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เกิดความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล ตำหนักธรรม ในการจัดการขยะชุมชน
4. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้แก่บุคลากร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ที่เหมาะสม เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2548). **มลพิษจากขยะมูลฝอยในชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: [ม.ป.พ.].
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2545). **มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล**. กรุงเทพมหานคร: [ม.ป.พ.]
- ปรีดา แยมเจริญ. (2551). **การจัดการขยะมูลฝอย**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- กาบแก้ว ปัญญาไทย. (2554). “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง”. **การค้นคว้าแบบอิสระ**. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา เปียสวน. (2548). “ความรู้ ความตระหนัก และการปฏิบัติตัวของแม่บ้านเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในแพลตฟอร์มการกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม**. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉัตรชัย นวลเพ็ญ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด”. **ภาคินพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- ชูชีพ ศิริ. “การจัดการขยะในเขตเทศบาลบ้านกาด อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.
- ณัฐรดี คงตัน. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2548.
- ประภาพร แก้วสุกใส. “การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒองค์รักษ์”. **ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตรสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- รามิล พัฒนมงคลเชษฐ. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**, 2549.
- สมศักดิ์ จันทวัฒนา และคณะ. “การจัดการการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทิ้งขยะของครัวเรือนกรณีศึกษาหมู่บ้านอาคเนย์นิเวศน์ ในเขตบางซื่อ”. **รายงานการศึกษาวิชาสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการจัดการภาครัฐและเอกชน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2551.
- สมสมาน อาษารัฐ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- พระราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119. **แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.slideshare.net> [24 พฤษภาคม 2557].
- องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม. **สำนักทะเบียนราษฎร เดือน ธันวาคม 2556**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.tamnaktham.go.th/condition.php>

การศึกษาความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาของผู้นำชุมชนในเรื่องกฎหมายมรดก :
กรณีศึกษาในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

A Study of Knowledge, Understanding and Development Approaches of
Local Leaders in The Succession Law: Case Study in Pa Daeng Subdistrict,
Mueang Phrae District, Phrae Province

สุพิชญา กันกา¹, สุขุม กันกา², ศรศักดิ์ อินทะกันท์³

Supitchaya Kunka¹, Sukhum Kunka², Sorrasak Inthagun³

คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่¹

คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่²

คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่³

Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University³

E-mail: supitchaya.kun@mcu.ac.th

Received: Sep 6, 2023

Received in Revised: Oct 2, 2023

Accepted: Oct 2, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาของผู้นำ ชุมชนในเรื่องกฎหมายมรดก : กรณีศึกษาในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำ ชุมชน และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนในเรื่องกฎหมายมรดก ทำการศึกษา วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และลงพื้นที่ภาคสนาม (Field Study) ในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยใช้แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน และสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) จำนวน 10 คน

กฎหมายมรดก เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไปของมรดก สิทธิรับมรดกโดย ธรรม สิทธิรับมรดกโดย พินัยกรรม วิธีจัดการและแบ่งปันทรัพย์มรดก มรดกที่ไม่มีผู้รับ อายุ ความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 เป็นกฎหมายที่จำเป็นที่ทุกคนควรต้อง ศึกษาเมื่อมีการตายเกิดขึ้น ทรัพย์สินของผู้ตายจะจัดการอย่างไร ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตเป็นอย่างมาก ทั้งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ต้องการทราบเกี่ยวกับมรดกได้

สำหรับแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนในเรื่องความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกนั้น พบว่า มีแนวทางที่

สำคัญ 4 ประการ คือ 1) การบริการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ผู้นำชุมชน คือการจัดโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายมรดกให้แก่ผู้นำชุมชน 2) จัดกิจกรรมพัฒนา ศักยภาพด้านกฎหมายให้กับผู้นำชุมชน โดยการจัดตั้งคลินิกกฎหมาย หรือคลินิกยุติธรรม หรือศูนย์ให้คำแนะนำด้านกฎหมายเคลื่อนที่ให้กับผู้นำชุมชน 3) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ เรื่องกฎหมายมรดกสามารถทำผ่านสื่อต่าง ๆ ของชุมชน เสียงตามสายในหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ ในท้องถิ่น สื่อออนไลน์ต่าง ๆ 4) จัดตั้งศูนย์ประสานงานของผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทำหน้าที่ ประสานหน่วยงานยุติธรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ ในกรณีมีปัญหาหรือข้อพิพาททางกฎหมาย

คำสำคัญ: กฎหมายมรดก, ผู้นำชุมชน

Abstract

Research study “A Study of Knowledge, Understanding and Development Approaches of Local Leaders in the Succession Law: Case Study in Pa Daeng Subdistrict, Mueang Phrae District, Phrae Province” The main research objectives were 1) To study the understanding of local leaders in Succession Law. 2) To study the method in local leaders’ development in knowledge and understanding the Succession Law. This research is Qualitative Research. The researcher studies form documentary and field study that used the questionnaires ‘in-depth interview was conducted with a target group of 30 people and focus group discussion with 10 populations

Succession law is a law that deals with the general provisions of inheritance, Statutory Right of inheritance, Will, Administration and Distribution of an Estate, Vacant Estates and Prescription under the Civil and Commercial Code, Book 6. It is a necessary law that everyone should study when death occurs. How will the property of the deceased be handled? which is very beneficial to the relatives of the deceased it can be used in everyday life and can give advice to other people who want to know about the Succession law.

Guidelines for developing local leaders in knowledge and understanding of Succession Law, it was found There are 4 important guidelines: 1) Legal education services to local leaders by organizing a project to disseminate knowledge on Succession law for local leaders 2) Organize activities to develop legal capacity for local leaders by establishing a Legal Clinic or a Justice Clinic or a mobile legal advice center for local leaders 3) Publicize and disseminate knowledge about the Succession Law, which can be done through various media such as the voice community in the village, Local newspaper. 4) Establish a center for the coordination of local leaders. Coordinating with the various justice agencies in the area in case of legal problems or disputes.

Keyword: Succession Law, Local Leaders

บทนำ

“กฎหมาย” เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนต้องประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน เริ่มตั้งแต่เมื่อมีสภาพบุคคล คือ

คลอດแล้วอยู่รอดเป็นทารก กฎหมายได้กำหนดสิทธิหน้าที่ต่าง ๆ ไว้ตลอด อายุขัย และเมื่อบุคคลใดได้สิ้นสภาพบุคคล หรือเสียชีวิต กฎหมายก็ยังเข้ามาเกี่ยวข้องกับการ แบ่งปันมรดกให้แก่ทายาททั้งหลายของผู้เสียชีวิตนั้น ประกอบทั้งทารก ในกรรมมารดาก็สามารถมีสิทธิต่าง ๆ ได้ หากว่าภายหลังคลอດแล้วอยู่รอดเป็นทารก จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ มารดาตั้งครรภ์และคลอດออกมา มีสภาพบุคคลเรื่อยไปตลอดอายุขัย ย่อมหนีไม่พ้นกฎหมาย (หยุด แสงอุทัย, 2552 : 12) ซึ่งการศึกษาและรู้กฎหมายในเบื้องต้นนั้นเพื่อต้องการให้เห็นว่ากฎหมายไม่ใช่ศาสตร์เฉพาะแต่นักกฎหมายเท่านั้น การศึกษาและรู้กฎหมายก็เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพอที่จะอ่านกฎหมาย ได้ ตีความและใช้กฎหมายในชีวิตประจำวัน ได้ถูกต้อง รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองที่พึงมี ที่จะ ปฏิบัติต่อสังคม อันก่อให้เกิดกระบวนการคิดที่เป็นระบบและวิเคราะห์ ความเป็นไปของสังคมได้ อย่างถ่องแท้ ทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ผู้คนในสังคมมีความยุติธรรมและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความ เป็นธรรมอันเป็นสิ่งสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

กฎหมายมรดก เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไปของมรดก สิทธิรับมรดกโดยธรรม สิทธิรับมรดกโดย พินัยกรรม วิธีจัดการและแบ่งปันทรัพย์มรดก มรดกที่ไม่มีผู้รับ อายุ ความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6 เป็นวิชาที่จำเป็นที่ทุกคนควรต้องศึกษา เมื่อมีการตายเกิดขึ้น ทรัพย์สินของผู้ตายจะจัดการอย่างไร ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อญาติพี่น้องของ ผู้เสียชีวิตเป็นอย่างมาก ทั้งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ ต้องการทราบเกี่ยวกับมรดกได้ เพราะกฎหมายมรดกเป็นกฎหมายที่มักจะถูกนำมาใช้ก็ต่อเมื่อมี การสูญเสียชีวิตของ ผู้ที่มีทรัพย์สินที่ไม่สามารถจัดการแบ่งตามเจตนารมณ์ของเจ้าของทรัพย์สิน ที่เสียชีวิตลงได้ ซึ่งในทางกฎหมายนั้น ได้ กำหนดเกี่ยวกับการรับมรดกไว้ 2 ลักษณะ คือ ทายาท โดยพินัยกรรม กับทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยผลของ กฎหมาย ซึ่งทายาทโดยธรรมนี้จะมี สิทธิได้รับมรดกของผู้ตายต่อเมื่อ ผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมจำหน่ายทรัพย์มรดกของ ตนเอาไว้ หรือจำหน่ายไว้ไม่หมด เช่น นายจันทร์ทำพินัยกรรมยกที่ดินแปลงหนึ่งของตนให้แก่ นายอินทร์ น้องชายต่าง มารดา ส่วนที่ดินแปลงอื่น และทรัพย์สินอื่นนายจันทร์ไม่ได้ทำพินัยกรรมให้แก่ผู้ใด เช่นนี้ ที่ดินแปลงซึ่งยกให้นาย อินทร์ก็ตกทอดแก่นายอินทร์ ส่วนที่ดินแปลงอื่น และ ทรัพย์สินอื่นก็จะตกทอดให้แก่ทายาทโดยธรรมของนายจันทร์ (พรชัย สุนทรพันธุ์, 2562 : 3)

ผู้นำชุมชน ถือว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและเป็นผู้ ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้ที่ เป็น ตัวแทนของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดความ สงบสุขในชุมชน รวมถึงสามารถนำพา ชุมชนของตนไปสู่การพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับการเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาใน ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ซึ่งองค์ประกอบของผู้นำชุมชนมีลักษณะที่ไม่ต่างจากลักษณะของผู้นำทั่วไป เพียงแต่ ความเป็นผู้นำในระดับชุมชนนั้นจะมีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน มีความใกล้ชิดและ เป็นระบบเครือข่ายที่สามารถสรุป ได้ดังนี้ 1) มีความรู้ ความสามารถในกิจกรรมที่มีอยู่ใน ชุมชนเป็นอย่างดี 2) มีคุณธรรม เช่น ความโอปปาติกะ เป็นที่ ยอมรับได้ในชุมชน 3) มีความ มุ่งมั่นในการทำงาน 4) สามารถประสานต่อเรื่องต่าง ๆ ได้ 5) มีฐานะค่อนข้างมั่นคง 6) มีความเป็นกันเองสูง หรือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีนั่นเอง (กวี วงศ์พุด, 2542 : 14-15)

การที่ผู้นำมีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะความรู้ทางกฎหมายถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น อย่างยิ่งในการให้คำชี้แนะ และบอกแนวทางแก่ประชาชน โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจใน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกที่ถือเป็นปัญหาของหลายๆชุมชนจนนำไปสู่การสร้างความไม่พอใจ แยกแยก จนถึงขั้นต้องขึ้น โรงขึ้นศาล หรือในบางรายก็เป็นสาเหตุนำไปสู่ความรุนแรงจนสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินในที่สุด กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการมรดกนั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำชุมชนในสังคมปัจจุบันควรที่จะ ศึกษาและมีความรู้ความ

เข้าใจในระดับที่สามารถใช้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมรอบนอก เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งในกรณีนี้ที่เจ้าของทรัพย์สินหรือ บิดามารดาเสียชีวิตลง ปัญหาที่ตามมาคือ หากบิดามารดาไม่ได้จัดทำพินัยกรรมไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น ปัญหา ความขัดแย้งเรื่อง การจัดการมรดกย่อมที่จะตามมาได้ และผู้ที่มิชอบพินัยกรรมที่ต้องรับทราบเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวก็คือ ผู้นำ ชุมชน ที่จะต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการไกล่เกลี่ยปัญหา เพื่อให้เกิดความยุติธรรม ขึ้น ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำชุมชน จะต้องมีความรู้พื้นฐานและได้รับการพัฒนาทักษะด้านการ เรียนรู้กฎหมายมรดกพอสมควรจึงจะสามารถแนะนำ ประชาชนเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น คณะผู้วิจัยในฐานะที่มีความรู้ ประสบการณ์ และการสอนวิชากฎหมายมรดก จึงมีความตระหนักถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน ที่สามารถให้คำแนะนำแก่ประชาชนในพื้นที่ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม การสร้างความรู้ความ เข้าใจในกฎหมายมรดกแก่ผู้นำชุมชนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะ ช่วยสร้างความสงบสุข ให้แก่ชุมชนได้อีกวิธีการหนึ่ง จากประเด็นดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความรู้ ความ เข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดก ให้แก่ผู้นำชุมชนและ สร้างความสงบสุขให้แก่สังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนในเรื่องกฎหมายมรดก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ความเข้าใจและแนวทางการพัฒนาของผู้นำ ชุมชน ในเรื่องกฎหมาย มรดก : กรณีศึกษาในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่” เป็น การดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และ สนทนากลุ่ม เฉพาะ (Focus Group Discussions)

1) การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากหนังสือ เอกสาร ทางวิชาการ บทความ วารสาร งานวิทยานิพนธ์ การสืบค้นทางสื่อสารสนเทศ และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย มรดก ในเรื่องความเป็นมา ความสำคัญ ความหมายของกฎหมายมรดก ทายาทผู้รับมรดก พินัยกรรม ที่สามารถนำมา สนับสนุนงานวิจัย

2) การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในภาคสนาม (Field Study) ทำ ในรูปแบบการสัมภาษณ์ บุคคลแบบเชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และ บันทึกข้อมูลตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลและคณะผู้บริหาร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ประธาน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและประธานกลุ่มสตรีเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน

3) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

(๑) บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย จำนวน 5 คน

(๒) อาจารย์ผู้สอนกฎหมายในสถานศึกษา จำนวน 5 คน

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีอยู่ 2 ประเภทคือ ก) แบบ สัมภาษณ์ (Interview) และ ข) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions)

ก) แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง โดยนำแนวทางการ สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่ง ได้พิจารณาความถูกต้องและความชัดเจนของการใช้ภาษา ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อที่จะวิจัย และหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ของเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยได้ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ชัดเจนด้านสำนวนภาษาครอบคลุมด้วยเนื้อหา ตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความรู้ความเข้าใจใน กฎหมายมรดกของผู้นำชุมชนในตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยแนวทางการ สัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับด้าน วิชาการ เรื่อง กฎหมายมรดก ในประเด็นมรดก ทายาทผู้รับมรดก และพินัยกรรม

ข) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) เป็นการประชุมโดยผู้วิจัยได้ คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายเข้าร่วมประชุม จำนวน 10 คน เพื่อหาแนวทางใน การพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดก เกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญต่อการ พัฒนาผู้นำชุมชน 5 ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) แนวทางในการบริการให้ความรู้ 2) แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนเรื่องความเข้าใจในกฎหมายมรดก 3) แนวทางในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายมรดกแก่สาธารณชน 4) แนวทางในการให้ความ ช่วยเหลือในเรื่องคดีความ และ 5) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีวิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

๑) มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร (Document Study and Literature Review) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร งานวิทยานิพนธ์ การ สืบค้นทางสื่อสารสนเทศ และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาสนับสนุนงานวิจัย

๒) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือ สัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากผู้ให้สัมภาษณ์ คือ การสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคล้ายกับการใช้แบบสอบถาม เป็นการสัมภาษณ์ที่มี คำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนจะใช้สัมภาษณ์บุคคลใดก็ได้ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับ ขั้นตอนเหมือนกัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลตามคำบอก ของผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยใช้สถานที่ทำการของผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นสถานที่ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดวันนัดหมายวัน สัมภาษณ์โดยได้แจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ทราบก่อนล่วงหน้า ซึ่งการสัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อน สัมภาษณ์จะ ขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ในการบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

๓) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยอาศัยวิธีการของ Denzin ได้เสนอไว้ดังนี้

(๑) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบ ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเวลา สถานที่และบุคคลที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

(2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือการ ตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างใดโดยไม่เปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัย คนเดียวกันสังเกตโดยตลอดในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลสมควร เปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

(3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือการ ตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิด

ทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด

การวิจัยนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัย เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) พร้อมกับการเก็บรวบรวม ข้อมูลตามหลักวิจัยเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการตรวจสอบข้อมูล โดยเทคนิคสามเส้า เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากบุคคล เวลาและสถานที่ที่แตกต่างกันและทำ การเชื่อมโยงความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีควบคู่กับบริบท และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่าง ๆ และจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions) เพื่อให้ได้ผลการศึกษาดังตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 30 คน มีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 56 - 65 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี และ 66 - 75 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ มีตำแหน่ง เป็นผู้นำชุมชนอื่น ๆ มากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือ ผู้บริหารของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีประสบการณ์ในตำแหน่ง มากที่สุดระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือระหว่าง 6 - 10 ปี และ 11 - 15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รองลงมาคือระหว่าง 16 - 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 ระดับอนุปริญญา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

2. ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน ในประเด็นความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายมรดก สรุปได้ว่า มรดกในความเข้าใจของ ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ คือ สิ่งที่ยายาทได้รับตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินทุกชนิด เช่น ที่ดิน บ้าน รถยนต์ เครื่องประดับ อัญมณี ทรัพย์สินเงินทอง เงินในธนาคาร ที่มีมา ก่อนที่เจ้าของจะถึงแก่ความตาย รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ เช่น กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ กรรมสิทธิ์ในที่ดิน รวมถึงหนี้สิน โดยจะเป็นมรดกตกทอดสู่ทายาทก็ต่อเมื่อเจ้าของถึงแก่ความ ตาย เห็นว่าเงินสะสมหักจากเงินเดือน ที่จ่ายเมื่อออกจากราชการเป็นมรดกเงินฌาปนกิจ สงเคราะห์ที่ให้ภรรยาหรือลูกเป็นมรดก เงินชดเชยที่ได้รับเมื่อเสียชีวิตเป็นมรดก และหาก เจ้าของมรดกเป็นเจ้าหนี้ก่อนที่จะเสียชีวิต ทายาทที่เป็นภรรยาหรือลูกที่ชอบด้วยกฎหมาย มี สิทธิ์ที่จะเรียกเงินคืนจากลูกหนี้ได้เพราะหนี้เป็นมรดกที่ตกทอดสู่ทายาท ประเด็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทายาทผู้รับมรดก สรุปได้ว่า ทายาทโดยธรรม คือ บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย หลาน หลาน หลาน บิดา มารดา พี่ น้อง สามีภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ทายาทโดยพินัยกรรม คือ ผู้ที่ถูกระบุไว้ในพินัยกรรมตามคำสั่งเสียของเจ้ามรดก และหาก เจ้าของมรดกทำพินัยกรรมยกมรดกให้บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย หากเจ้ามรดกยังมีมรดกอื่นอีก บุตรนั้นยังมีสิทธิ์ได้รับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรมอีก บุตรที่บิดามารดาไม่ได้จดทะเบียน สมรสกันแต่บิดาให้บุตรใช้นามสกุล เลี้ยงดู ผู้อื่นทราบว่าเป็นบุตร สามารถรับมรดกของบิดาได้ กรณีบุตรบุญธรรมสามารถรับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรมได้ แต่ผู้รับบุตรบุญธรรมไม่สามารถ รับมรดกของบุตรบุญธรรมได้ หากเจ้ามรดก มีบิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดา ภรรยาที่ชอบ ด้วยกฎหมาย บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย และอนุภรรยา

บุคคลที่สามารถรับมรดกของเจ้ามรดก ได้แก่ บิดา มารดา ภรรยา บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ประเด็นความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพินัยกรรม สรุปได้ว่า พินัยกรรม คือ คำสั่งหรือ เจตนาของเจ้ามรดกที่ทำไว้เพื่อจัดการทรัพย์สินของตนเองหรือสั่งไว้ให้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ หลังจากที่ดินเสียชีวิตลง เด็กอายุไม่ถึง 15 ปีหรือบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ไม่สามารถทำพินัยกรรมได้ การทำพินัยกรรม มี 5 แบบ แบบแรก คือแบบธรรมดา ทำเป็นหนังสือ ลงวัน เดือนปี ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน 2 คน แบบที่สองแบบเขียนเองจะมีพยานหรือไม่ก็ได้ แบบที่สามแบบเอกสารฝ่ายเมือง ต้องมีพยาน 2 คน แบบที่สี่แบบลับ ต้องมีพยาน 2 คน แบบที่ ห้าแบบวาจา ต้องมีพยาน 2 คน ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องเป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะครบถ้วนในขณะที่ ทำพินัยกรรม ไม่ถูกหลอกหรือถูกข่มขู่ในขณะที่ทำพินัยกรรม หากผู้ตายทำพินัยกรรมไว้หลาย ฉบับฉบับสุดท้ายคือฉบับที่มีผลสมบูรณ์แต่ต้องพิจารณาความสมบูรณ์ของพินัยกรรมด้วยว่าถูกข่มขู่หรือไม่ หรือขณะทำพินัยกรรมมีสติสัมปชัญญะครบถ้วนดีหรือไม่

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกของผู้นำชุมชน หาก วิเคราะห์ในภาพรวมจะพบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดกพอสมควร แต่ยัง ไม่ครอบคลุม และยังไม่ทราบถึงบทบัญญัติของกฎหมายมรดกที่สำคัญในบางประการ การ ส่งเสริม เผยแพร่ให้ความรู้ทางกฎหมายกับผู้นำชุมชนจึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณา

3. แนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนในเรื่องกฎหมายมรดกแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายมรดก สามารถสรุป แนวทางในอนาคตที่สำคัญ คือ

1) แนวทางในการบริการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ผู้นำชุมชน คือการจัดโครงการ เผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายมรดก ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของกฎหมายมรดกแก่ผู้นำชุมชน ในรูปแบบที่สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่เป็นผู้จัดโครงการเอง หรือการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

2) มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านกฎหมายให้กับผู้นำชุมชน โดยการจัดตั้งคลินิกกฎหมาย หรือคลินิกยุติธรรม หรือศูนย์ให้คำแนะนำด้านกฎหมายเคลื่อนที่ให้กับผู้นำชุมชน โดย บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อเสริมทักษะด้านกฎหมายให้กับผู้นำชุมชน

3) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายมรดกสามารถทำผ่านสื่อต่าง ๆ ของ ชุมชน เสียงตามสายในหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น สื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงการทำ โครงการหรือกิจกรรม การจัดทำคู่มือเอกสารแผ่นพับ โปสเตอร์ วารสาร การจัดหน่วยเคลื่อนที่ ในชุมชน การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย

4) การจัดตั้งศูนย์ประสานงานของผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทำหน้าที่ประสานหน่วยงาน ยุติธรรมในจังหวัด ตำรวจ พนักงานสอบสวน อัยการ สภานายความ สำนักงานอัยการ คຸ້ມຄອງສິດສິ (สคช.) เพื่อให้ความช่วยเหลือในกรณีมีปัญหาหรือข้อพิพาททางกฎหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาผู้นำชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย มรดก มีการเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านกฎหมายให้กับผู้นำชุมชน โดย การจัดตั้งคลินิกกฎหมาย หรือคลินิกยุติธรรม หรือ ศูนย์ให้คำแนะนำด้านกฎหมายเคลื่อนที่ ให้กับผู้นำชุมชน โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อเสริมทักษะด้านกฎหมาย ให้กับผู้นำชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เรื่องกฎหมายมรดกในรูปแบบที่ง่าย ต่อความ

เข้าใจ โดยสามารถทำผ่านสื่อต่าง ๆ ของชุมชน เสียงตามสายในหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ ในท้องถิ่น สื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงการทำโครงการหรือกิจกรรม การจัดทำคู่มือ เอกสารแผ่นพับ โปสเตอร์ วารสาร การจัดหน่วยเคลื่อนที่ในชุมชน การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ (2551) ที่กล่าวว่า บทบาทของชุมชนในปัจจุบันมีความสำคัญและได้รับความใส่ใจมากขึ้น ยุติธรรมชุมชนจึงเป็น แนวทางหนึ่งที่ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการดำเนินการแก้ปัญหาในชุมชนสำหรับหลายกรณีที่เกิด ข้อพิพาทที่สามารถยุติข้อพิพาทได้โดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทซึ่งไม่ต้องนำคดีเข้าสู่การพิจารณา ของศาล ในการดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาคการศึกษาภาคชุมชนเพื่อการสร้าง ยุติธรรมชุมชนในเกิดขึ้นในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรัชย์ อุฬารวงศ์ ที่กล่าวว่า ความต้องการให้เสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายให้กับชุมชน และการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านกฎหมายที่สอดคล้องกับบริบท สภาพการใช้กฎหมาย และ ความต้องการโดยเน้นหลักการสำคัญ ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ไม่เน้นข้อมูลเชิง วิชาการมากเกินไป การเสริมสร้างความรู้หลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการเสวนาปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อให้ผู้นำชุมชนและผู้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาในชุมชนสามารถสร้างเสริม ความเข้มแข็ง และเพิ่มพูนความรู้ที่เป็นประโยชน์สำหรับการบริหารจัดการรวมทั้งดูแลความ สงบสุขให้กับแต่ละหมู่บ้านในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กฎหมายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับบุคคลทุกคน เพราะเป็นสิ่งที่ต้องประสบใน ชีวิตประจำวัน การทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ทางกฎหมาย การจัดโครงการ กิจกรรม เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย ให้กับประชาชนในชุมชนจึงเป็นเรื่องที่ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม ให้ความรู้กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการกุยืม ค่าประกัน จำน่า จำนอง กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน กฎหมายประกันภัย กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชนเรื่องกฎหมายที่ผู้นำชุมชนควร ทราบ ไม่เพียงเฉพาะกฎหมายมรดกเท่านั้น

2) ควรมีการหาแนวทางการจัดกิจกรรม โครงการที่จำเป็นในด้านกฎหมายสำหรับ ประชาชนทั่วไปไม่เพียงเฉพาะกฎหมายมรดกเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- หยุด แสงอุทัย. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรชัย สุนทรพันธุ์. (2562). **คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- กวี วงศ์พัฒน์. (2542). **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : พี.เค. อินเทอร์เน็ต.

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์เรื่อง Snake Bite สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา

The Development of English Listening Skills by the Movie for
Mathayomsuksa 2 Buddhakosai Witthaya School

พระนพพล ไพรัตน์¹, สุพจน์ แก้วไพฑูรย์²

Phra Noppon Pairat¹, Supot Kaewphaitoon²

โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา¹, วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²

Buddhakosai Witthaya School¹,

Phrae Buddhist Collage, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Email: napat.sukn@gmail.com

Received: Sep 6, 2023

Received in Revised: Oct 2, 2023

Accepted: Oct 2, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์เรื่อง Snake Bite สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ ใช้การวิจัยทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ =4.25, S.D. = 1.331) ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 7.58, S.D = 1.288) และมีค่าความต่างของผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ =3.33, S.D. =1.179) 2. ความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน 3. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านเนื้อหา โดยเนื้อหาในการสอนมีความเข้าใจง่ายและเหมาะสมการสอนการสื่อสารให้มีความสำคัญ กับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีการใช้ภาษา (Usage) ผู้สอนจึงไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกครั้ง ด้านการจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้สอนมีความเหมาะสมจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้ที่ออกมาเป็นคำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจ ด้านการวัดผลและประเมินผล ความชัดเจนของคำสั่งและคำถามของเนื้อหาการออกแบบแบบประเมินจึงควรคำนึงถึงเวลาที่นำแบบประเมินไปใช้จริง

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะ, การฟัง, โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา

Abstract

Research on English Listening Skill Development Using Snake Bite Films for Mathayomsuksa 2 Students

at Buddhakosai Wittaya School The objective is to compare academic achievement. To study satisfaction with the development of academic achievement and to develop academic achievement. In English courses using English films, experimental research was used in the form of a one-group pre-posttest design obtained by a specific method. The research findings were as follows: 1. The mean of the pre-test results was equal to 4.25, S.D. = 1.331; the post-test result was equal to ($\bar{x}$ =4.25, S.D. = 1.331); and the difference between the pre-test results and after learning was equal to ($\bar{x}$ = 7.58, S.D. = 1.288); and the difference between the pre-test results and after learning was equal to ($\bar{x}$ =3.33, S.D. =1.179) 2. Satisfaction with the development of learning achievement was at a high level in all aspects. 3. The development of achievement and the development of learning achievement in terms of content the teaching contents were easy to understand and appropriate. Communication and teaching were important. With the use of language (Use) rather than how to use the language (Usage), the teacher should not correct the students' mistakes every time. Learning management requires the knowledge transfer of the instructor, and speaking requires many language skills combined. In order for the listeners to understand, the feelings must be conveyed into words so that they can listen with understanding. Measurement and Evaluation The clarity of the instructions and questions in the assessment design content should therefore be taken into account when the assessment is actually implemented.

Keyword: Development skill, listening, Buddhakosai Witthaya School

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางภาษาหนึ่ง และเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการติดต่อกันระหว่างประเทศต่าง ๆ ภาษาอังกฤษจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของเราเพิ่มขึ้นตามลำดับ นับได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะก้าวไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเพื่อสร้างให้คนมีความเข้าใจกันร่วมกัน (Share Meaning or Common understanding) ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้นั้น มนุษย์จำเป็นต้องมีทักษะและสามารถสร้างทักษะในการสื่อสารภาษาให้มีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การเข้าใจตนเองการเข้าใจบุคคลที่จะสื่อสารรวมไปถึงการเข้าใจระบบสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น ในการฝึกฝนทักษะด้านภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาใด เราจำเป็นต้องใช้รูปแบบการสื่อสาร (Communication Pattern) หลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการสื่อสารนับตั้งแต่การสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) การสื่อสารกลุ่มเล็ก (Group Communication) และการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เป็นต้น ดังนั้นรูปแบบและวิธีการเหล่านี้จะเป็นแนวทางของการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาคนไทยให้สามารถพูดและฟังภาษาอังกฤษได้อย่างเจ้าของภาษานั้น จึงควรเริ่มต้นจากกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ที่ใช้รูปแบบการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น เป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Intrapersonal Communication) การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) การสื่อสารกลุ่มเล็ก (Group Communication) และการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เนื่องจากในกระบวนการเรียนรู้จะมีการ

เข้ารหัส (Encode) การตีความ (Interpret) และการถอดรหัส (Decode) ให้เกิดความเข้าใจต่อคำและประโยค ภาษาและรูปแบบ การสื่อสารจึงเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ตรงกัน การเริ่มเรียนควรเริ่มตั้งแต่วัยเป็นเด็ก ดังข้อสรุปจากการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียน ภาษาที่ซานฟรานซิสโก รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ที่กล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาโดย เน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาตามลำดับที่ควรจะเป็น คือ ควรจะเริ่มจากการฟัง การพูดก่อน แล้วจึงเริ่มการอ่าน การเขียน เป็นต้น ทั้งนี้ให้เป็นตามกลไกการพัฒนาสมองของเด็กเล็ก

ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อนๆ โดยเน้นการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องสอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่สัมพันธ์กันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน และครูคือผู้ที่เหมาะสมที่สุดที่จะเป็นผู้แก้ปัญหา เพราะรู้ปัญหาของการเรียนการสอน (ศศิวิมล ผาสุก, 2539) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด คือให้ครูผู้สอนทำการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะถือว่าเป็นผู้รู้ปัญหาในการเรียนการสอนมากที่สุด” ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนต้องสอนให้ครบทั้งสี่ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ในลักษณะบูรณาการการสอนให้มีความกล้าในการแสดงออกทางภาษาและคิดเป็นภาษาอังกฤษควรจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาทั้งในและนอกห้องเรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร”

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นครูผู้สอนจึงควรสร้างบทเรียนสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจและสนุกสนาน ซึ่งกิจกรรมหนึ่งที่จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้นทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น คือกิจกรรมการเรียนรู้โดยตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ จึงสนใจที่จะสร้างชุดกิจกรรมการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง การฝึกทักษะการฟังโดยใช้ภาพยนตร์ เนื่องจากเห็นความสำคัญของเนื้อหาการเรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างแท้จริง และเพื่อเป็นการให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ
3. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

ทบทวนวรรณกรรม

1. การพัฒนาทักษะ

การพัฒนา หมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทาง ศิลปะวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางวัตถุเพื่อ

ตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการได้รับการพัฒนาทางการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี พักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่า “การพัฒนาคุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้าหรือรายได้เท่านั้นหากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธีหรือมรรควิธี (Means) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือคุณภาพชีวิตชุมชนและสังคมดีขึ้นและนอกจากจะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแล้วยังมีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลง (Rate of Change) เอาไว้ด้วย การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่จะต้องมีองค์ประกอบของเครื่องชี้วัดที่สำคัญและต้องผสมผสานกัน ซึ่งกล่าวได้ว่า การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Planned or Directed Change) นั่นคือการพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่อง ธรรมชาติหากเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือ รายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ข้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาและเป็น ผู้ถูกพัฒนา เป็นต้น (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2547: 55-56)

2. ทักษะการฟัง

ทักษะการฟังเป็นทักษะทางการสื่อสารที่อยู่ในประเภทของการรับสารและยังเป็นทักษะการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน กล่าวได้ว่าทักษะการฟังนั้นเกิดขึ้นก่อนการพูด การอ่าน และการเขียน เพราะทักษะการฟังเกิดขึ้นตามธรรมชาติตั้งแต่แรกเกิดหลายคนจึงเข้าใจว่าทักษะการฟังนั้นไม่จำเป็นต้องมีการฝึกฝนเพราะทุกคนมีความสามารถในการฟังแท้ที่จริงแล้วทักษะการฟังก็เหมือนกับทักษะอื่น ๆ ที่ต้องได้รับการฝึกฝนพัฒนาอยู่เสมอจึงจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและไม่เป็นเพียง (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2534: 114) แต่การได้ยินเสียงเท่านั้น การฟังนั้นต่างจากการได้ยิน เนื่องจากการฟังต้องอาศัยโสตประสาทที่อยู่ในหูเป็นเครื่องมือรับเสียง จากนั้นเมื่อเสียง ผ่านโสตประสาทแล้วจะเข้าสู่กระบวนการทำงานของสมอง ส่วนการได้ยินเป็นกลไกอัตโนมัติของโสตประสาทในการรับเสียงแต่ไม่ได้เชื่อมโยงกับกระบวนการทางสมองเพื่อตีความในการทำความเข้าใจเสียงนั้นเป็นที่น่าสนใจกว่า ลักษณะการฟังนั้นจะต้องเริ่มมาจากการตั้งใจหรือตั้งใจที่จะฟัง ส่วนการได้ยินจะไม่ได้เริ่มจากการตั้งใจฟัง

3. ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาชาวอเมริกันเป็นเจ้าของทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (S) กับการตอบสนอง (R) เขาเชื่อ ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต้องสร้างสิ่งเชื่อมโยงหรือพันธ (Bond) ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจึง เรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีพันธระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (Connectionism Theory) หรือทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยมีหลักพื้นฐาน ว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่มักจะออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ โดยการลองถูกลองผิดจนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีและเหมาะสมที่สุด ธอร์นไดค์ (Edward Thorndike, 2546) การดูหนัง ฟังภาษาอังกฤษ และอ่านซับอังกฤษไปด้วยมีประโยชน์หลายอย่าง นอกจากจะ ช่วยเราให้ทราบลักษณะการออกเสียงของศัพท์ หรือประโยคต่าง ๆ แล้ว ยังช่วยให้เราเห็นภาษาพูด เป็นตัวอักษร รวมทั้ง เห็นคำแสลง สำนวน และรูปประโยคที่เจ้าของภาษานิยมใช้กัน เมื่อใดที่ฟังไม่ทัน เรายังสามารถย้อนกลับไปดูฉากนั้นซ้ำได้อีกด้วย และเมื่อหัดฟังหัดบ่อย ๆ เรายังจะเดาความหมาย ของศัพท์ใหม่หลายคำได้เองโดยไม่ยากนัก พร้อมทั้งจะคุ้นกับสำเนียงภาษาอังกฤษมากขึ้นด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีแบบเจาะจง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน บทเรียนเรื่องฝึกทักษะการฟังรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยประยุกต์ใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบ แบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลลัพธ์จากการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์เรื่อง Snake Bite สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือประกอบด้วยเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง Snake bite และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มีผลการวิจัยดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเรื่อง Snake Bite ผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเรื่อง Snake Bite ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเรื่อง Snake bite มีค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 1.331) ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 7.58, S.D. = 1.288) และมีค่าความต่างของผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 1.179)

2. ความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ มีผลการวิจัย ดังนี้ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ เรื่อง snake bite ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร จังหวัดแพร่ รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.895) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96, S.D. = 0.835) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.87, S.D. = 0.891) และ ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.83, S.D. = 0.956)

3. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ก่อนเรียน และหลังเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ มีผลดังนี้

1. ด้านเนื้อหา โดยเนื้อหาในการสอนมีความเข้าใจง่ายและเหมาะสมการสอนการสื่อสารให้มีความสำคัญกับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีการใช้ภาษา (Usage) ผู้สอนจึงไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน ทุกครั้ง ควรแก้ไขเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น มีการจัดการเนื้อหาสามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่นได้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการใช้ภาษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับในชีวิตประจำวันให้ มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ได้จริง และควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกใช้ข้อความที่เหมาะสม กับบทบาทและสถานการณ์มีการจัดการเรียงลำดับของเนื้อหาอย่างเหมาะสมควรตรวจสอบ ของนักเรียนและต้องการบันทึกคะแนนลงสมุดบันทึกคะแนนนักเรียนที่มีการเรียงเลขที่เอาไว้การเรียงลำดับข้อมูลด้วยเงื่อนไขที่เหมาะสมจะทำให้การค้นหาค้นหาข้อมูลทำได้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้สอนมีความเหมาะสมจะต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจโดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิดออกมาเป็น

คำพูดเพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังอย่างเข้าใจการพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดโดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมทางภาษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสอนเน้นกิจกรรมของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมของครูให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกใช้ความคิด สติปัญญา ความกล้าในการใช้ภาษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า(S)กับการตอบสนอง (R) เขาเชื่อ ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต้องสร้างสิ่งเชื่อมโยงหรือพันธ (Bond) ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจึง เรียกทฤษฎีนี้ว่าทฤษฎีพันธะระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (Connectionism Theory) หรือทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยมีหลักพื้นฐานว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่มักจะออกมาในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบโดยการลองถูกลองผิดจนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีและเหมาะสมที่สุด

3. ด้านการวัดผลและประเมินผล ความชัดเจนของคำสั่งและคำถามของเนื้อหาการออกแบบแบบประเมินจึงควรคำนึงถึงเวลาที่น่าแบบประเมินไปใช้จริง เช่น ไม่ควรใช้กระดาษ อุปกรณ์หรือใช้คนจำนวนมากเมื่อนำแบบประเมินไปใช้ และแบบประเมินจะต้องเข้าใจง่าย เป็นต้น แบบทดสอบมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ชนิดของแบบทดสอบที่เลือกใช้มีความเหมาะสมโดยการสร้างแบบประเมินการฟังที่สะดวกในการวัดนั้นสามารถทำได้โดยใช้ประเมินการฟังแบบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยในแต่ละระดับจะมีสิ่งที่ต้องการ จะประเมินและคะแนนกำหนดไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการประเมินผู้เรียนแต่ละบุคคล การประเมินการฟังว่าประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 3 รูปแบบ คือ ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และความสะดวกในการวัดการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนนำแบบทดสอบชุดเดิมมาใช้กับผู้เรียนกลุ่มเดิมแต่จะต้องเว้นระยะเวลาห่างในการทำแบบทดสอบประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นจะต้องมีคะแนนผลการทดสอบไม่ต่างจากคะแนนการทดสอบเดิม

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์เรื่อง Snake Bite สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือประกอบด้วยเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง Snake bite และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเรื่อง Snake Bite มีค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 1.331) ผลการทดสอบหลังเรียนมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 7.58, S.D = 1.288) และมีความแตกต่างของผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 1.179) ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิมล วิทย และธยางกูร ขำศรี (2555) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้กลวิธี Top Down ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ (76.96/76.67) เนื่องจากมีการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์ การเรียนรู้ เลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมกับคาบที่สอนผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ ปรีक्षाและคณะผู้เชี่ยวชาญ มีกิจกรรมที่แปลกใหม่ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิด ความสนใจ มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก กิจกรรมการเรียนรู้สร้างทักษะทางสังคมที่ดี นักเรียนรู้ จัดช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ความพึงพอใจต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ มี

ผลความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนโดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ เรื่อง snake bite ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร จังหวัดแพร่ รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.895) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.835) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.891) และ ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.956) ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริการณ ตาปราบ (2555) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้รายการโฆษณาในโทรทัศน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การใช้รายการโฆษณาใน โทรทัศน์ช่วยให้ นักเรียนคุ้นเคยกับเสียงเจ้าของภาษาจนสามารถฟังคำ วลี และประโยคภาษาอังกฤษ จากรายการโฆษณาแล้วสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ฟัง โดยทำกิจกรรมเกม แบบฝึกหัด ซึ่งสื่อถึงความ เข้าใจในการฟังของนักเรียนได้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา ก่อนเรียน และหลังเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ พบว่า ด้านเนื้อหา โดยทั่วไปมีความเข้าใจง่ายและเหมาะสมการสอนการสื่อสารให้มีความสำคัญ กับการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีการใช้ภาษา (Usage) ซึ่งสอดคล้องกับ ด้านการจัดการเรียนรู้ การพูดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดโดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการจัดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมทางภาษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสอนเน้นกิจกรรมของผู้เรียนมากกว่ากิจกรรมของครูให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์ (2555) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารและความสามารถด้านทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีต่อกิจกรรมการฟังและแบบฝึกเสริมทักษะการฟังเพื่อการ สื่อสาร ด้านการวัดผลและประเมินผล แบบทดสอบที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาชนิดของแบบทดสอบที่เลือกใช้มีความเหมาะสมโดยการสร้างแบบประเมินการฟังที่สะดวกในการวัดนั้นสามารถทำได้โดยการใช้ประเมินการฟังแบบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยในแต่ละระดับจะมีสิ่งที่ต้องการ จะประเมินและคะแนนกำหนดไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการประเมินผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญญา สุนันตา (2560) กล่าวว่า การเรียนรู้ในการสื่อสารทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ แนวทางในการพัฒนาตนเองซึ่งจากผลการวัดประเมินผลทำให้ผู้เรียนมีความกล้าในการพัฒนาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษเมื่อนำกระบวนการวัดประเมินผลมาปรับใช้ในการเรียนรู้เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

การอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นตอนการสร้างชิ้นงานให้ นักเรียนได้เข้าใจก่อน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ควรจำกัดเวลาในการคิด โดยผู้สอนควรจัดสรรเวลาในการเรียนแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมแต่ไม่กระทบถึงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในตารางการ บรรยายเนื่องจากการจำกัดเวลาในการคิดอาจจะส่งผลต่อกระบวนการสร้างความรู้ของนักเรียนเพราะ ระดับความสามารถของนักเรียนแตกต่างกัน ในขณะเดียวกันระยะเวลาของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนก็ไม่ ควรนานเกินไปซึ่งอาจจะทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ อีกทั้งผู้สอนควรแนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนนำหลักการที่ได้เรียนรู้จากทำกิจกรรมไปศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม และนำไปประยุกต์ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน

เอกสารอ้างอิง

- ศศิวิมล ผาสุก. (2539). การพัฒนาทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล๊อค.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2547). การพูดเพื่อการถ่ายทอดความรู้สึก. คณะทำงานโครงการนำร่องพัฒนาระบบงานยุติธรรมชุมชน: กระทรวงยุติธรรม.
- ธอร์นไคค์ (Edward Thorndike). (2546). ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง. (อ้างถึงในถวัลย์ มาศจรัส วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนชั่น และนิวตัน (Nation and Newton). (2009). *Teaching ESL/EFL listening and speaking*. New York: Routledge.
- พรพิมล รียาย และธยากร ขำศรี. (2555). การพัฒนาการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- ศิริการณ์ ตาปราบ. (2553). การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้รายการโทรทัศน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระ. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฤทัยรัตน์ ปานจรินทร์. (2555). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนถาวรานุกูล จังหวัดสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปัญญา สุนันทา. (2560). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร. รายงานวิจัย. ศูนย์วิจัยเวียงโกศัย.